

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У КРАГУЈЕВЦУ
Гж1-3675/23
18.04.2024. године
К р а г у ј е в а ц

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У КРАГУЈЕВЦУ, у већу састављеном од судија Симониде Милорадовић, председника већа, Светлане Бранковић и Душице Вуковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из Висибаве, чији је пуномоћник Драги Ергић, адвокат из Пожеге, против туженог ЈКП „Наш дом“ Пожега, кога заступа пуномоћник Станимирка Продановић, адвокат из Пожеге, ради поништаја решења о отказу уговора о раду и накнади штете, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Основног суда у Пожеги П1-94/21 од 27.09.2023. године, у седници већа одржаној дана 18.04.2024. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог ЈКП „Наш дом“ Пожега и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Пожеги П1-94/21 од 27.09.2023. године.

Образложење

Ставом 1. изреке побијане пресуде, усвојен је тужбени захтев тужиоца и поништено као незаконито решење туженог о отказу уговора о раду број 1802 од 07.04.2021. године. Ставом 2. изреке, обавезан је тужени да тужиоца врати на рад и тужиоцу по основу накнаде штете у висини изгубљене зараде за период од 09.04.2021. године до 01.12.2022. године исплати укупан износ од 933.957,85 динара са законском затезном каматом по Закону о затезној камати и то на појединачне месечне износе ближе одређене овим ставом изреке, од доспелости до исплате. Ставом 3. изреке обавезан је тужени да за тужиоца уплати доприносе са обавезно социјално осигурање фонду ПИО за временски период од 09.04.2021. године до 01.12.2022. године на износе изгубљене зараде из става 2. изреке пресуде, по стопи на дан исплате под претњом принудног извршења. Ставом 4. изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 282.726,50 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности до исплате.

Против пресуде донете у првом степену благовремено је жалбу изјавио тужени побијајући је из свих разлога прописаних одредбом члана 373. став 1. ЗПП.

Пуномоћник тужиоца доставио је одговор на жалбу.

Апелациони суд је испитао првостепену пресуду на основу члана 386. ЗПП („Службени Гласник РС“ број 72/11...10/23), у границама жалбених разлога, а имајући у виду наводе одговора на жалбу и утврдио да жалба није основана.

У поступку који је претходио доношењу првостепене пресуде нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачке од 1. до 3, 5, 7. и 9. ЗПП на које Апелациони суд пази по службеној дужности.

Тужени у жалби наводи да је у првостепеном поступку повређено низ одредаба парничног поступка које се односе на суђење у разумном року, начело савесности и поштења (начело савесног коришћења процесних овлашћења), начело економичности, начело законитости и уставности не наводећи конкретне радње и поступке којима су повређене законске одредбе. Код чињеница: да је тужилац савесно користио права која су му призната Законом о парничном поступку и да тужени у току поступка није истицао да постоји злоупотреба права коју би суд требало да санкционише и спречи; да је првостепени поступак спроведен у складу са претходно одређеним временским оквиром (странке су временски оквир спровођења поступка оставиле суду на оцену); да је у конкретној правној ствари поступао стварно и месно надлежан суд који је правилно применио одредбе како процесног тако и материјалног права на основу којих је тужбени захтев тужиоца усвојио и одлучио као у изреци пресуде, те да су Законом о заштити права на суђење у разумном року („Службени гласник РС“, број 40/15 и 92/23) прописана правна средства којима се штити право на суђење у разумном року (члан 3) и да иста тужени није користио, то су ови жалбени наводи оцењени као неосновани и без утицаја на законитост и правилност првостепене пресуде.

Тужени у жалби наводи да се контрадикторност пресуде огледа у оцени исказа сведока ББ и ВВ и законског заступника тужене, којима је суд делимично поклатио веру, што по мишљењу туженог, није могуће јер се сведоцима или верује или не верује. По оцени Апелационог суда овим наводима тужени указује да је првостепена пресуда донета уз битну повреду одредаба парничног поступка и члана 374. став 1 у вези са чланом 8 ЗПП, који жалбени навод није основан јер је првостепени суд, правилно по свом уверењу, на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно, свих доказа као целине и на основу резултата целокупног поступка, па и на основу исказа сведока и законског заступника туженог којима суд није поверовао у деловима у којима су навели да је тужилац својом кривицом учинио повреде радне обавезе и за такву оцену дао разлоге (зато што сведоцима није познато на који начин је тужилац учинио повреду радне обавезе и зато што постоје и други начини да се источи гориво из резервоара, који нису од стране туженог разматрани), одлучио које ће чињенице да узме као доказане.

Апелациони суд је имао у виду и жалбени навод туженог да то што је првостепени суд на страни 14. став 1 навео да је поверовао исказу туженог јер је искрен, објективан и убедљив а затим усвојио тужбени захтев тужиоца представља „контрадикторност *par excellence*” и оценио да је исти без утицаја на законитост и правилност првостепене пресуде. Ово стога јер је очигледно да је првостепени суд на страни 14. став 1 оценио исказ тужиоца (исказ тужиоца суд је укратко изложио у последњем ставу на претходној 13. страни) те да је случајном омашком навео „исказ

туженог“ (тужени је правно лице, а исказ законског заступника туженог и оцену истог суд је дао у наредним ставовима на 14. страни), коју грешку у смислу одредбе члана 362. ЗПП ће исправити првостепени суд.

Неосновано се жалбом истиче да је првостепена пресуда донета на основу чињеничног стања које није правилно и потпуно утврђено, као и уз погрешну примену материјалног права.

Према чињеничном утврђењу првостепеног суда тужилац је био у радном односу код туженог на неодређено време, на радном месту возача комуналног возила све до 9.4.2021. године када му је решењем туженог отказан уговор о раду. Код туженог је уведен програм за праћење возила и потрошње горива у возилима путем уграђених сонди које показују ниво горива у резервоару, а контролу је спроводила шефица Службе за одржавање и употребу механизације ББ. Од октобра месеца 2020. године пракса код туженог, приликом сипања горива у резервоар, је била да возач узме кључ од резервоара који се налази код ББ, оде на пумпу, сипа гориво, након чега Бојани враћа кључ и предаје рачун. Возачи возила „Ц“ категорије попуњавају путне налоге и тахографске листиће које на крају месеца предају Бојани Трифуновић, а тужилац је исте уредно потписивао и предавао. У децембру месецу 2020. године, по одлуци директора, мерена је и контролисана потрошња горива за теретна возила, што није било предочено тужиоцу ни осталим возачима, те је на крају месеца ББ одштампала графиконе и утврдила пад у нивоу горива и одступање за возило ПЖ 004-ПФ за дане 1.12, 5.12, 15.12, 22.12, 23.12. и 26.12.2020. године. Ови графикони предати су фирми „Mobil Solusion“ ДОО Београд (фирма која се бави анализом и проценом утрошка горива у возилима) која је у извештају навела да за дане 05.12, 12.12. и 26.12.2020. године, за возило регистарске ознаке марке „Фап“ модел 1318, регистарске ознаке ПЖ 004 – ПФ (којим је управљао тужилац), уочен је нагли пад нивоа горива у резервоару, од око 10 литара, (који се разликује од уобичајене потрошње горива), да се ово дешава суботом, на истој локацији и готово у истом временском периоду. Након добијеног извештаја директор је против тужиоца покренуо дисциплински поступак јер је постојала сумња да је гориво маханички нестало из резервоара возила којим је управљао тужилац. Тужени је доставио тужиоцу писмено упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду које је заведено под бројем 1506 од 22.03.2021. године и у коме се наводи: да је тужилац својом кривицом учинио повреду радне обавезе - нецелисходног и неодговорног коришћења средстава рада која је предвиђена чланом 179. став 2. тачка 3. Закона о раду и да је својом кривицом учинио повреду радне обавезе - неовлашћене послуге средствима поверених запосленом за извршавање радних задатака, која је предвиђена чланом 3. став 1. тачка 21. Правилника о раду и радној обавези запослених број 3262 од 27.12.2012. године, да је напред наведено утврђено на основу следећих чињеница и доказа: на основу анализе података добијених од стране предузећа које се бави анализом и проценом утрошка горива у возилима утврђене су одређене спорне нелогичности и ситуације за тачно одређене дане током децембра месеца 2020. године за возило –камион смећар, марке : ФАП, модел 1318, рег ознаке ПЖ 004-ПФ, којим је управљао тужилац и то: да је на основу путних налога и прочитаних тахографских листића за: 1.12, 5.12, 12.12, 15.12, 23.12. и 26.12.2020. године утврђено да је тужилац наведеним данима управљао наведеним моторним возилом и да је у раним јутарњим часовима, непосредно пре напуштања гараже и отпочињања са обављањем радних задатака уочена промена нивоа горива у резервоару док је исто стајало у месту, односно уочен је нагли пад нивоа горива у резервоару који се јасно разликује од уобичајеног нивоа горива (потрошње горива) при истом стању возила; да

је тужени имао у виду чињеницу да је предметно возило у наведеним спорним данима било у исправном стању, као и да никакве неправилности у раду истог возила, док је стајало у месту, тужилац није пријавио свом шефу, остављајући му рок од 8 дана да се изјасни на наводе из упозорења. У остављеном року тужилац се изјаснио на упозорење туженог наводећи да он ништа није око резервоара дирао, да је резервоар закључан и да кључ стоји код шефа возног парка, да резервоар није обијен и не зна на који начин је могао нешто да отуђи из резервоара. Решењем туженог о отказу уговора о раду број 1802 од 07.04.2021. године тужиоцу, запосленом на пословима возача комуналног возила отказан је уговор о раду број 151/42 од 25.01.2016. године, због повреде радне обавезе нецелисходног и неодговорног коришћења средстава рада прописане чланом 179. став 2. тачка 3. Закона о раду, због повреде радне обавезе незаконитог располагања средствима прописаних чланом 3. став 1. тачка 15. Правилника о раду и радној обавези запослених, број 3262 од 27.12.2012. године и повреде радне обавезе неовлашћене послуге средствима поверених запосленог за извршавање радних задатака, прописаних чланом 3. став 1. тачка 21. Правилника о раду и радној обавези запослених број 3262 од 27.12.2012. године, због чега не може даље остати на раду; да запосленом – тужиоцу престаје радни однос 09.04.2021. године. У решењу су наведени, као и у упозорењу, исти дани за које је приликом ажурирања и провере података уочена промена нивоа горива у резервоару за возило којим је управљао тужилац, као и да тужени сматра да је тужилац директно одговоран за утврђена одступања у новоу горива у резервоару возила, односно да је исти свесно, са намером, на нарочито дрзак начин учинио повреду радне обавезе нецелисходног и неодговорног коришћења средстава рада прописане чланом 179. став 2. тачка 3. Закона о раду, повреду радне обавезе незаконитог располагања средствима прописаних чланом 3. став 1. тачка 15. Правилника о раду и радној обавези запослених, број 3262 од 27.12.2012. године и повреду радне обавезе неовлашћене послуге средствима поверених запосленог за извршавање радних задатака, прописаних чланом 3. став 1. тачка 21. Правилника о раду и радној обавези запослених број 3262 од 27.12.2012. године, и на такав начин за себе прибавио противправну имовинску корист. Возило тужиоца у дане 05.12, 12.12. и 26.12.2020. године било је паркирано у гаражи, заједно са још једним возилом и у наведеним данима тужилац је радио са колегама ВВ и ГГ. Кључ од резервоара возила којим је управљао тужилац налазио се код сведока ББ, по одлуци директора туженог. Вештачењем од стране вештака економске струке (на које парничне странке нису имале примедби) утврђено је да за утужени период од 9.4.2021. године до 1.12.2022. године висина неисплаћене зараде тужиоцу укупно износи 933.957,85 динара. У предмету Вишег јавног тужилаштва у Краљеву, Посебно одељење за сузбијање корупције КТКо.бр.310/21 од 17.12.2021. оштећени ЈКП „Наш дом“ Пожега дана 28.5.2021. године поднео је кривичну пријаву против тужиоца због кривичног дела крађе из члана 203 став 1 КЗ и да је против тужиоца у току кривични поступак по оптужном предлогу Вишег јавног тужилаштва у Краљеву, Посебно одељење за сузбијање корупције због кривичног дела проневера у обављању привредне делатности, који се води у предмету Вишег суда у Краљеву КПО4 бр.52/22. Правилником о раду туженог број 3262 од 27.12.2012. године, који је био у примени у време извршење радњи које су тужиоцу стављене на терет, одређено је да запосленом који не поштује радну обавезу прописану правилником послодавац може да откаже уговор о раду (члан 2.), да се сматра да је запослени повредио радну обавезу ако, између осталог, ако незаконито располаже средствима и ако изврши неовлашћену послугу средствима поверених запосленом за извршење радних задатака (члан 3. тачке 15. и 21.). Уговором о раду парничне странке су уговориле и то тачком 35. да свака

уговорна страна исти може да откаже под условима и у случајевима утврђеним законом.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања првостепени суд је, по оцени Апелационог суда, правилно закључио да је тужбени захтев тужиоца основан, па је применом норми материјалног права на које се у образложењу пресуде позвао исти усвојио и одлучио као у изреци пресуде.

За своју одлуку првостепени суд је дао јасне и основане разлоге које као правилне прихвата и Апелациони суд.

Оспоравајући правилност утврђеног чињеничног стања и правилност примене материјалног права жалба туженог своди да на тврђења: да су неосновани наводи суда да решење о отказу не садржи наводе о томе која радња је била разлог за отказивање уговора о раду, као ни које средство рада је у питању јер је доказном грађом јасно утврђено да је реч о теретном моторном возилу марке „Фап“ којим је био задужен тужилац; да је радна обавеза децидно прописана - да се незаконито без основа не могу присвајати средства за рад (гориво које припада послодавцу); да је и лаику јасно да постоји узрочно последична веза између радње -нецелисходно и неодговорно коришћење средстава рада и учињене повреде – нецелисходног и неодговорног коришћења средстава рада; да тужилац нема стручна знања и не може говорити о утрошку потрошње горива као и да кључ од резервоара нема никакве везе са утрошком горива јер постоји сонда поринута у резервоар са које се у реалном времену читава потрошња и утрошак горива и да је то био предмет извештаја фирме „Mobil Solutions“ ДОО Београд а на који се првостепени суд и не осврће јер га очито и не разуме; да се поставља питање како суд објашњава толики губитак горива, као и да гориво уточено у резервоар теретног возила које је у власништву послодавца представља основна средства за рад туженог и његов губитак у енормној количини се може само и једино приписати лицу које тим возилом управља.

Ови жалбени наводи оцењени су као неосновани.

Наиме, тужиоцу је отказан уговор о раду из више отказних разлога, који проистичу из истог чињеничног догађаја, па је за оцену законитости решења о отказу уговора о раду, било довољно да се утврди постојање бар једног од употребљених отказних разлога. Међутим, пре оцене законитости решења у материјалном смислу и утврђења постојања бар једног од употребљених отказних разлога, потребно је да се утврди законитост оспореног решења у формалном смислу. Према одредби члана 179. став 2. Закона о раду („Службени гласник РС“, број 24/05 и др.) послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који својом кривицом учини повреду радне обавезе, између осталог и то: 3) ако нецелисходно и неодговорно користи средства рада, као и ако учини другу повреду радне обавезе утврђену општим актом и уговором о раду (тачка 5). Правилником о раду туженог број 3262 од 27.12.2012. године, одређено је да се сматра да је запослени повредио радну обавезу ако, између осталог, незаконито располаже средствима и ако изврши неовлашћену послугу средствима поверених запосленом за извршење радних задатака (члан 3. тачке 15. и 21.). Нецелисходно коришћење средстава постоји када се средства рада употребљавају ради онога чему нису намењена, а средства се користе неодговорно када се не користе или не одржавају на прописан начин, док неовлашћено располагање имовном представља повреду обавезе чувања имовине (крађа, проневера, утаја), а неовлашћења послуга средствима

представља привремено коришћење ставри са намером да се иста врати. Радња извршења је обавезан елемент бића сваке повреде радне обавезе, па уколико нема радње извршења нема ни повреде радне обавезе која би се запосленом могла приписати у одговорност и ставити на терет. Да би запослени знао због чега је остао без посла и могућности да остварује зараду и задовољава своје и породичне егзистенцијалне и социјалне потребе, те да би могао да се брани од навода који су му стављени на терет, одредба члана 185. став 1 Закона о раду, прописује обавезу да решење о отказу уговора о раду садржи образложење, кроз које послодавац јасно и конкретно треба да образложи зашто отказује уговор о раду одређеном запосленом, а чињенице које оправдавају отказни разлог морају бити утврђене у поступку пред послодавцем, предочене запосленом кроз упозорење, те морају чинити садржину решења о отказу уговора о раду. Основно што такво једно образложење треба да садржи поред времена и места извршења радње јесте и чињенични опис конкретне радње којом је повређена радна обавеза. У образложењу оспореног решења се наводи да је на основу путних налога и очитаних тахографских трака утврђено да је тужилац одређених дана управљао одређеним моторним возилом, те да је приликом провере и ажурирања података за предметно возило у програму праћења кретања возила и контролу потрошње горива уочена промена нивоа горива у резервоару, док је возило стајало у месту, односно да је уочен нагли пад нивоа горива, те да тужени сматра да је тужилац директно одговоран за утврђена одступања у нивоу горива у резервоару возила, односно да је исти свесно, са намером на нарочито дрзак начин учинио повреду радне обавезе и на такав начин за себе прибавио противправну имовинску корист. Међутим, постојање повреде радне обавезе условљено је, не само чињеницом да је дошло до мањка горива, већ и да је исти узрокован конкретном радњом тужиоца, а оспорено решење не садржи наводе о конкретним радњама које је тужилац предузео или пропустио да предузме. Имајући у виду да је решење о отказу уговора о раду формални акт, по оцени Апелационог суда, оспорено решење не садржи све што је потребно да би се испунила законска форма за отказ уговора о раду, како то супротно наводима жалбе, правилно закључује и првостепени суд. Иако је можда, како се то у жалби наводи „и жени као лаику јасно да се ради о истакању горива“ тужена је то „истакање горива“ морала да наведе у решењу, да опише како је извршено и наведе доказе који то потврђују. Код чињеница: да тужени ни у поступку пред судом није разјаснио начин на који је тужилац присвојио гориво, да радњу присвајања горива, односно начин на који је то извршио тужилац није навео у оспореном решењу; да су резервоари од камиона били закључани, па и резервоар на камиону којим је управљао тужилац, а да се кључеви нису налазили код возача већ код претпостављеног, као и да је приступ камиону имало више лица, чињеница да су графикони показали нагли пад нивоа горива у резервоару, не значи аутоматски да је тужилац, као лице које је управљало возилом, за то одговоран, да је гориво присвојио и на тај начин стекао противправну имовинску корист.

Поред наведеног, Апелациони суд налази да, супротно наводима жалбе, није на суду да објасни толики губитак горива, већ је на туженом да пред судом докаже основаност бар једног од више употребљених отказних разлога – да је тужилац користио гориво или камион нецелисходно, или да је тужилац присвојио гориво или да се тужилац неовлашћено послужио горивом и да је законом прописана форма решења испоштована, што тужени у конкретном случају није учинио.

Како жалба туженог не садржи конкретне разлоге за побијање првостепене пресуде у ставовима II и III изреке, Апелациони суд је исту у наведеним деловима

испитао у сходно одредби члана 386 став 4 ЗПП са становишта битних повреда одредаба парничног поступка на које Апелациони суд води рачуна по службеној дужности и утврдио да битне повреде из члана 374. став 2 тачке 1 до 3, 5, 7. и 9. ЗПП нису учињене, и са становишта правилне примене материјалног права и утврдио да је материјално право садржано у одредбама члана 191. Закона о раду и чланова 7, 8, 9, 13. 51. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Службени гласник РС“, број 84/2004, 61/05 и др.) правилно примењено.

Како ниједним жалбеним наводом није доведена у сумњу законитост и правилност првостепене пресуде, применом одредбе члана 390. ЗПП, Апелациони суд је одлучио као у изреци ове пресуде, а потврдио је и решење о парничним трошковима садржано у ставу IV изреке јер је исто донето у складу са одредбама чланова 153. и 154. ЗПП.

**Председник већа-судија,
Симонида Милорадовић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Весна Алексић**

